

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 758/2026
23.06.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јасмине Васовић, председника већа, Милене Рашић, Светлане Томић Јокић, Гордане Којић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милоша Палигорића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Шапцу 4К. 72/2022 од 18.09.2025. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-795/25 од 18.03.2025. године, у седници већа одржаној дана 23.06.2026. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милоша Палигорића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Шапцу 4К. 72/2022 од 18.09.2025. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1-795/25 од 18.03.2025. године, у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку у вези члана 5. Кривичног законика, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Шапцу 4К. 72/2022 од 18.09.2025. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ („Службени гласник Републике Србије“ број 121/12) и осуђен на казну затвора у трајању од 2 године у коју му је урачунато време проведено у притвору од 17.06.2020. године до 03.07.2020. године и новчану казну у износу од 200.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико то не учини суд ће новчану казну заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Од окривљеног АА одузета је имовинска корист прибављена кривичним делом, одлучено је о имовинскоправном захтеву оштећених и трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1-795/25 од 18.03.2025. године у ставу I, усвојена је жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Вишег суда у Шапцу 4К. 72/2022 од 18.09.2025. године укинута само у делу одлуке о трошковима кривичног поступка и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно одлучивање, у ставу II изреке усвојена је жалба браниоца окривљеног и пресуда Вишег суда у Шапцу 4К. 72/2022 од 18.09.2025. године преначена у делу замене новчане казне па је одређено да уколико окривљени не плати новчану казну у износу од 200.000,00 динара на коју је осуђен првостепеном пресудом у року од 3 месеца, суд ће сходно одредби члана 51. став 2. КЗ исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од 6 месеци, док су у ставу III одбијене као неосноване жалба браниоца окривљеног у преосталом делу и жалба Вишег јавног тужиоца у Шапцу, а пресуда Вишег суда у Шапцу 4К. 72/2022 од 18.09.2025. године, у неукинутом и непреиначеном делу, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда бранилац окривљеног АА - адвокат Милош Палигорић поднео је захтев за заштиту законитости у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, преиначи првостепену пресуду и другостепену пресуду у ставу III изреке тако што ће окривљеног АА ослободити од оптужбе да је извршио кривично дело из става 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ или укине у целини првостепену и другостепену пресуду у ставу III изреке и предмет врати на поновно суђење првостепеном суду.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости, иако не означава, указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, наводима да је окривљени правноснажно оглашен кривим због кривичног дела из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ за радње које је према изреци пресуде предузимао у периоду од 12.01.2009. године до 24.05.2010. године, односно у време када није постојало кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица које је уведено у наш правни систем Законом о изменама и допунама Кривичног законика који је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 121/12 и који се примењује од 15.04.2013. године. Законом о изменама и допунама Кривичног законика који је објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 94/2016 измењен је законски текст и извршена ренумерација кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица, а који се примењује од 01.03.2018. године. Према ставу одбране, нема никакве сумње да су одредбе члана 227. КЗ блаже по учиниоца, јер у ставу 1. тог члана - основни облик извршења овог кривичног дела, прописано је да ће се казнити одговорно лице које је искоришћавањем свог положаја или овлашћења прекорачењем граница свог овлашћења или невршењем своје дужности прибави себи или другом физичком или

правном лицу противправну имовинску корист, или другом нанесе имовинску штету уколико тиме нису остварена обележја неког другог кривичног дела, а што је повољније по окривљеног у смислу члана 5. КЗ.

Изнете наводе Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

У време извршења кривичног дела (од 12.01.2009. године до 24.05.2010. године) постојало је кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ, које је у ставу 4. изричито предвиђало кривичну одговорност одговорног лица. Изменама и допунама Кривичног законика од 24.12.2012. године, објављеним у „Сл. гласнику РС“, бр.121/2012, са ступањем на снагу дана 15.04.2013. године, кривично дело злоупотреба службеног положаја је „подељено“ у два кривична дела, а деоба је извршена према својству учиниоца и овлашћењима која му припадају и то на кривично дело злоупотреба службеног положаја, кажњиво по члану 359. КЗ и кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица, кажњиво по члану 234. КЗ.

Кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ измењено је само утолико што су у делу одредбе става 1. брисане речи „или одговорно“, те од наведених измена, извршилац овог кривичног дела може бити само службено лице. Истовремено, одредбе које се односе на злоупотребу положаја и кривицу одговорног лица, овим изменама, издвојене су у посебно кривично дело – кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ.

Дакле, наведеним изменама у Кривични законик је унето кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ, које задржава јасан правни континуитет са кривичним делом злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ, у случају да се као извршилац јавља одговорно лице.

Поред тога, у конкретном случају, задржан је и јасан правни континуитет инкриминације кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ са инкриминацијом кривичног дела под идентичним законским називом и са истим битним елементима и прописаном казном из члана 227. КЗ, које дело је у Кривични законик унето изменама, које се примењују почев од 01.03.2018. године, с обзиром да се наведеним изменама инкриминише исто понашање као и пре измена и допуна Кривичног законика.

Одредбом члана 5. став 1. КЗ је прописано да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, а ставом 2. истог члана прописано је да ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, примениће се закон који је најблажи за учиниоца.

По налажењу Врховног суда, оглашавајући окривљеног кривим за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ суд није повредио одредбу члана 5. КЗ, која се односи на временско важење кривичног законодавства, а како то неосновано у поднетом захтеву истиче бранилац окривљеног. Наиме, суд је, у конкретном случају, правилно применио кривични закон који је ступио на снагу након извршења кривичног дела и правилном

применом одредбе члана 5. став 2. КЗ применио Кривични законик („Службени гласник РС“, број 121/2012 од 24.12.2012.године, са ступањем на снагу дана 15.04.2013. године) и противправне радње окривљеног које су ближе описане у изреци побијане правноснажне пресуде правно квалификовао као кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 61.КЗ.

Ово, имајући у виду да између одредбе члана 234. КЗ и одредбе члана 227. КЗ која је ступила на снагу дана 01.03.2018. године, постоји јасан правни континуитет инкриминације, обзиром да су сва битна обележја основног облика кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 1. КЗ и његових квалификованих облика садржана у кривичном делу са потпуно идентичним законским називом и то у кривичном делу злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 94/2016 од 24.11.2016. године, са ступањем на снагу од 01.03.2018. године) и у његовим квалификованим облицима, те имајући при томе у виду да Кривични законик који је важио у време доношења побијаних правноснажних пресуда („Службени гласник РС“, број 94/2016 од 24.11.2016. године, са ступањем на снагу дана 01.03.2018. године) и којим је прописано кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 227. став 3. у вези става 1. КЗ, у погледу предметног кривичног дела, ни на који начин није блажи по окривљеног у односу на Кривични законик („Службени гласник РС“, број 121/2012 од 24.12.2012. године, са ступањем на снагу дана 15.04.2013. године) и којим је прописано кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ и то нити у погледу круга лица која могу бити извршиоци овог кривичног дела, нити у погледу прописаних радњи извршења, пошто се наведеним изменама инкриминише исто понашање као и пре измена и допуна Кривичног законика, а такође ни у погледу висине запрећене казне, будући да је за квалификовани облик кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из става 3. по оба Кривична законика прописана истоветна казна затвора у трајању од 2 до 10 година.

Уједно, законска формулација одредбе члана 227. став 1. КЗ, а имајући при томе у виду додавање у законски опис бића кривичног дела законске формулације „...уколико тиме нису остварена обележја неког другог кривичног дела“, а која није била садржана у члану 234. став 1. раније важећег КЗ, према оцени Врховног суда, ставља само једну више обавезу суду да због бројних нових кривичних дела уведених изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 94/2016 од 24.11.2016. године) у групу кривичних дела против привреде додатно води рачуна о правилној правној квалификацији радњи извршења, а што је у складу и са одлуком Врховног касационог суда Кзз 703/2021 од 07.07.2021. године, чиме истовремено суду даје и веће могућности у погледу квалификовања радњи окривљеног, што истог никако не доводи у неповољнији кривично правни положај.

Из изнетих разлога, Врховни суд је оценио као неосноване захтеве за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Милоша Палигорића, којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП у вези члана 5. КЗ.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у образложењу захтева наводи да је АА након ликвидације друштва Центар 5 ДОО постао његов контролни члан, те у вези са изнетим износи сопствену оцену доказа – документације Агенције за привредне регистре и генезу поступања окривљеног. Такође, износи и генезу поступања у критичном периоду сведока ББ, ВВ, ГГ и ДД, као и сопствену оцену доказ – предмет Привредног суда у Ваљеву Ст 482/13, на који начин указује на повреду закона из члана 440. ЗКП и на својим чињеничним закључцима другачијим од оних утврђених у побијаним пресудама заснива свој став да у односу на кривично дело за које је оглашен кривим није постојао умишљај на страни окривљеног за извршење кривичног дела за које је осуђен. Истовремено бранилац окривљеног указује и на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП наводима да суд не даје јасне разлоге зашто не прихвата наводе одбране, да постоје очигледне противречности између изреке пресуде и разлога датих у образложењу пресуде.

Међутим, чињенично стање утврђено у правноснажној пресуди, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, као ни повреда закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, сходно одредбама члана 485. ЗКП нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле, нису дозвољени разлози, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, због чега је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, у напред наведеном делу оценио као недозвољен.

Са изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП у вези члана 485. став 4. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар – саветник
Ирина Ристић, с.р.**

**Председник већа - судија
Јасмина Васовић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**